

Piloot Dave Dirks laat de drone opstijgen waarmee naar vogelnesten in het hoge gras wordt gezocht. © John de Pater

Met een drone speuren deze vrijwilligers naar nesten: ‘Stop, een vogel. O nee, het is een haas’

Met een drone speuren vrijwilligers in weilanden op Voorne-Putten naar vogelnesten. Als ze die vinden, geven ze de boer de exacte locatie, zodat hij ze tijdens het maaien niet vermorzelt.

Theo Teitsma 18-06-22, 07:30

Een drone zoekt op zo'n 30 meter hoogte boven het weiland langs de Maasdijk in Zwartewaal. Terwijl de meeste eilandbewoners nog op één oor liggen, staat een groepje vrijwilligers al op scherp en tuurt naar een beeldscherm op een statief. Daarop is te zien of er een 'hit' is. Als de warmtecamera iets tegenkomt dat warmer is dan z'n omgeving, verschijnt een witte stip op het scherm. „Stop”, roept vrijwilliger Wim van der Velde uit Rockanje naar dronepiloot Dave Dirks. „Ik zie een vogel.” En, als hij op de beeldcamera heeft ingezoomd, zegt hij: „Nee, toch niet, het is een haas.”

Het is amper 06.00 uur in de morgen en er is al volop actie onder aan de dijk. De vrijwilligers turen afwisselend naar het beeldscherm en over het weiland met hoog gras. Geen beweging ontgaat ze. „We doen dit voor zonsopgang, omdat anders het temperatuurverschil tussen de ondergrond en de broedende vogels kleiner wordt en het moeilijker wordt de nesten te vinden”, legt weidevogelbeschermer Arend Troost uit Abbenbroek uit.

Witte stippen

Als er een mogelijk nest is ontdekt of er een Kievit, grutto of tureluur is gespot, legt dronepiloot Dirks de gps-coördinaten vast. Zo ontstaat in een uur tijd een reeks witte stippen op de kaart, die de mogelijke nesten aangeven. Daarna gaat Van der Velde in beschermende kledij het hoge gras in om de resultaten te verifiëren, want lang niet altijd gaat het om een nest. Net zo goed kan het een vos, muis of de al gesignaleerde haas zijn.

Terwijl de drone het land overvliegt, kijken onder anderen Wim van der Velde (tweede van rechts) en Arend Troost (rechts) of de camera een dier heeft ontdekt. © John de Pater

De inzet van een drone is enorm tijd- en energiebesparend. Waar vrijwilligers voorheen vele uren en kilometers moesten lopen door weilanden om de nesten van weidevogels op te zoeken, controleert de drone in een uur tijd vele tientallen hectares op de aanwezigheid van nesten en kuikens van weidevogels. „Op zo’n 30 meter hoogte kan de warmtebeeldcamera

een baan van 25 meter breed in één keer inspecteren. De gegevens die de drone zo verzamelt, worden verwerkt in een speciale app. Loonwerkers en boeren met een gps op de trekker kunnen op hun beeldscherm zien waar de nesten liggen en zo voorkomen dat ze vernield worden”, legt dronepiloot Dirks uit.

Roofdieren weten: staat er een paal, dan is er eten te vinden

Arend Troost, weidevogelbeschermer

Met de gegevens in de hand zoeken de vrijwilligers vervolgens in het weiland de nesten op. „Voorheen zetten we er stokken bij. Dan wist de boer waar hij niet moest maaien, maar dat doen we bijna niet meer”, zegt Troost. „Roofdieren worden steeds slimmer en weten: als er een stok staat, is er eten te vinden. Ook kraaien en kauwen halen de nesten leeg.”

Soms lukt het de vrijwilligers pas na lang zoeken een nest te vinden. „Sommige vogels dekken ze zo goed af met gras, dat ze totaal niet opvallen.”

Nest verplaatsen

Boeren zijn blij met de hulp van de vrijwilligers van de agrarische natuurvereniging Natuurlijk Voorne-Putten. Ze weten precies waar ze niet of waar ze omheen moeten maaien. Of de mannen leggen een nest een stukje verderop, zodat de tractor een logische route kan rijden. Heeft het verplaatsen van een nest niet als risico dat de moedervogel ruikt dat er een vreemde bij is geweest en ze niet terugkeert? „Nee hoor”, zegt Troost. „De ouders zitten niet continu in het nest. Die moeten ook voer voor de jongen halen. Op dat moment verplaatsen we het heel voorzichtig.” Het geeft de weidevogels de mogelijkheid de eieren uit te broeden en de kuikens te laten uitvliegen.

De warmtecamera heeft dit nest met grutto's ontdekt en geeft de coördinaten direct door. Deze vogel wordt weer vaker gezien. © Emiel Muijderman

Boeren, die vanwege de aanwezigheid van de nesten vaak later maaien, krijgen hiervoor een compensatie van de provincie. Op Voorne-Putten werken vijftien van hen mee aan deze vorm van weidevogelbescherming. Ze kregen al jaren hulp van vrijwilligers die de weilanden langslopen om aan de hand van vogelbewegingen de nesten in kaart te brengen. Ook nu er een drone wordt ingezet, is hun werk erg belangrijk, zegt Van der Velde. „Met zijn allen scannen we het gebied en het is mooi dat de weidevogel, die het toch moeilijk heeft door oprukkende verstedelijking, hier kan blijven nestelen. Dat is de drive voor ons. Je wilt graag iets goeds doen voor de natuur in een tijd waarin die onder druk staat.”

De inzet van de drone is nieuw dit jaar voor de vrijwilligers op Voorne-Putten. Er is zo'n vijftien keer mee gevlogen en de komende periode wordt bepaald of de proef een aanvulling is op de eerste zoekmethode. Dat lijkt wel snor te zitten, want alleen al op Voorne-Putten zijn dankzij de inzet van de vrijwilligers naar schatting enkele honderden nesten gespaard gebleven.

Bijzondere maai-arm

Het is de vraag of het systeem toekomstbestendig is, want de hightech ontwikkelingen gaan snel. „Ik denk dat boeren op den duur ‘iets’ op de wagen krijgen waarmee ze zelf vooraf zien dat zich ergens een nest bevindt”, zegt Van der Velde. Hij heeft het nog niet verteld of waterschap Hollandse Delta maakt bekend een proef te houden met een bijzondere maai-arm, voorzien van een camera en sensoren: de Mowhawk. De camera maakt vijf foto’s per seconde, die de chauffeur kan zien. Die ziet waar hij zich bevindt in het te maaien perceel. In de toekomst kunnen de beelden mogelijk gebruikt worden voor het automatisch herkennen van vogelnesten.